

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljauhely, Főtér 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor,
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
viszethetőkkel, vagy keret nélküli hir-
detések térmérték szerint egy négyzet
centim. után 8 fill. — Allandó hirdeté-
seknek árkedvesmény.

A kiegyezés.

Irtta: Gróf Tisza István.

— jan. 13.

A magyar országgyűlés törvényt alkotott arról a kezelési módról, amely szerint a közös ügyeket Ausztriával paritásos alapon intézni hajlandó. Ez a kezelési mód természetesen a gyakorlatban csak úgy valósulhat meg, ha az osztrák törvényhozás az általunk kontemplált kezelési módot Ausztriára nézve elfogadja, amint ezt a magyar törvény záradéka expressis verbis ki is fejezi.

A törvény hatálybaléptének ez a feltétele teljesült. Jóval a magyar törvény megalkotása után hozott törvényt az osztrák törvényhozás is, amely a magyartól a delegációkra vonatkozó részben is lényegesen különbözik ugyan, de azért azok működését lehetővé teszi. Nemcsak formailag különálló, de tartalmilag is különböző magyar és osztrák törvény szabályozza tehát a közös ügyek kezelési módját. A két állam közös akarat kijelentésének, annak, hogy a jövőre vonatkozólag megkötötték volna egymás cselekvési szabadságát, sehol semmi nyoma. A dolog egyszerűen úgy áll, hogy a közös ügyek jelenlegi kezelési módja mindaddig fennáll, amíg valamelyik állam törvényhozása a magárra vonatkozó törvényét meg nem változtatja.

Ez, tudniillik a törvény megváltoztatása, szabadságában áll mind a két államnak.

Tetszése szerint helyezheti hatályon kívül vagy változtathatja meg a magyar törvényhozás az 1867. XII. törvénycikket, Ausztria pedig a maga közöstudott törvényt. Ugy a magyar, mint az osztrák törvényhozás ezen egyoldalú eljárása a mai jogrendet megdönti és hatályba is lép, ha ennek helyébe olyan rendelkezéseket állít, amelyek a másik állam parallel eljárása nélkül is megvalósíthatók. Csak abban az esetben függ ez új jogrend hatálya attól, hogy a másik állam hasonló törvényt alkotson, ha újból a két állam szerveinek együttes működése van tervbe véve, vagyis ha az új törvény

tartalma annak egyoldalú hatályba léptét fizikai lehetetlenségé teszi.

Ilyen törvényt hiába alkot az egyik törvényhozás, ha előbb bizonyosságot nem szerzett arról, hogy a másik állam hajlandó a megfelelő parallel törvényt megalkotni. Másként való egyoldalú rendezés is beláthatatlan politikai bonyodalmak forrása, amelyet — minden egyébtől eltekintve — aligha szentesítene a közös fejedelem. Ezért mondjuk mindnyájan, hogy az egyezkedési ut a törvény megváltoztatásának törvényes módja. Ez a normális, mert ez a célszerű. Célszerűségi hatalmas érvek, politikai döntő szempontok elsősorban ezt ajánlják, de jogunk éppen úgy van a másik módra is. Közjogi szempontból éppen olyan jogos eljárás az egyoldalú törvényalkotás, mint az egyezkedés.

Már pedig most az 1867. XII. törvénycikk jogi természetét tárgyaljuk. Közjogi és nem politikai szempontból kívánjuk a kérdést megvilágítani. A közjogi feladata nem az, hogy egy vagy más politikai irány célszerűségi szempontjait juttassa érvényre, hanem hogy megvilágítsa, tisztába hozza, minden kétértelműségtől megszabadítsa, minden támadással szemben megvédje azt a jogalapot, amelynek biztos talapzatán építhetjük föl a helyes nemzeti politikát.

Hogy e sorok írója előtt nincs más valóban helyes nemzeti politika, mint Deák tradíciójának hű követése, hogy minden újabb tapasztalattal csak szilárduló meggyőződése szerint a nemzet becsülete, politikai sulya és jó hírneve és minden jól fölfogott létevédeke a nemzet és királya között 1867-ben kötött kiegyezés változatlan föntartását a paritásos momarkia erejének, akcióképességének, nagyhatalmi állásának gondos fejlesztését s nemzet és dinasztia politikai törekvéseinek teljes egybeolvadását követeli, amellet egész közpályája tanuskodik.

De a Deák politikája a nemzeti közjog épségén, a magyar állam szuverenitásán épül föl. Az ő politikájának támfalait gyöngíti, az ő művétől idegeníti el a nemzetet, e politika ellenségei-

nek, a magyar közjogi ellenzéknek és a magyarfaló centralista vagy föderalista irányzatnak malára hajtja a vizet, aki a magyar állam jogi megkötöttségét igyekszik az 1867. XII. törvénycikkbe belemagyarázni.

A jegyzői internátus.

Határoztak a jegyzők. — Ujhelyben állítja fel az egyesület az internátust. — Tíz szavazattal hét szavazat ellen.

— jan. 13.

Csütörtök délelőtt a színházi étteremben közgyűlése volt a jegyzői egyesületnek. És ez a gyűlés meghozta a régen várt eredményt: a jegyzői egyesület határozatilag kimondta, hogy az internátust Sátoraljauhelyben állítja fel. Ujhely központja a vármegyének és minden tekintetben nyújtja azt, melylyel az internátusnak elsősorban számolnia kell. Szívünk szerint örvendünk a jegyzői egyesület határozatának és hisszük, hogy rövidesen eredményhez is jutnak az internátusért való nemes, elismerésre méltó igyekevek.

Megnyitva az ülést bejelentette Szoták István elnök, hogy az elmúlt évben az egyesület három érdemes tagja — Péchy Géza, Tárcazy Ferenc és Kolozsy Tamás körjegyzők — költöztek el az élők sorából. Indítványozta, hogy az elhunytak érdemeit jegyzőkönyvben örökítsék meg, a gyászoló családokhoz részvétiratot intézzenek s az egyesület külső gyászja jeléül a közgyűlést 5 percre felfüggesztette. Az elnök tovább folytatva jelentésének ismertetését, bőséges foglalkozott az internátus ügyével, ismertetve azt a harcot, amely az internátus felállítására körül tört ki s részletezte, hogy az internátus elnyerése érdekében Sátoraljauhely és Sárospatak milyen ajánlatokat tettek s bár elismerte Ujhely ajánlatának előnyösebb voltát, Patak mellett foglalt állást. Az elnöki jelentés két érdekes részlete szó szerint a következő:

(Nyiltan, férfiasan.)

A gyűlést megnyitom s mielőtt e helyet, melyet másodízben is impozánsul megnyilvánuló bizalmatokból foglaltam el, végleg elhagynám, engedelmeteket és türelmeteket kérem arra nézve, hogy elnöki jelentésemet a lehető rövidséggel előadhassam, mert nem tartom ildomosnak és a tisztességgel összeférőnek azt az eljárást, ami tanácsképen nekem szól burkoltan azon felhívásban, amelyet megfenyítésemre hoztátok intézett Kolozsy Ferenc, hogy ne is merjem magamat a közgyűlés színe elé mutatni, mert ő már is megfosztott engem minden jogomtól s azt tanácsolja burkoltan felhívásában, hogy mint sorsüldözött bűnös előre is adjak át mindent az

alelnöknek s magam legfeljebb rövid pár sorban jelezsem távozásomat. — Oly bűnösnek nem érzem magamat, hogy ezt kelljen tennem és ha mégis emberi gyarlóságból elköttem valami hibát, akkor is férfiasabbnak tartom egyedüli bírám, a közgyűlés elé lépni nyiltan s férfiasan, elfogadni illetékes bírámtól a megérdemelt leckét és büntetést, mint gyáván megszökni illetékes bírám, a közgyűlés elől. — Mintegy másfél évvel ezelőtt a legszerényebb elvonultságomból kerestek elő s bár soha életemben nem vágytam a dicsőségre és kitüntetésre s a nyilvános szereplésre, bizalmatok beültetett ebbe a diszes székbe, a melyre kell, hogy büszkén tekintsem minden zemplénavármegyei jegyző. — Átéreztem emberi gyöngeségemet és gyarlóságomat, gondoltam, hogy nem fogok minden téren eleget tenni tudni vállalt nagy kötelezettségeimnek, de megnyilvánuló bizalmatokat nem tartottam illőnek egyszerűen visszautasítani s így elfogadtam e diszes állást, gondolva, hogy amit a jó Isten tehetségben meg nem adott nekem, azt szorgalmammal fogok iparkodni kipótolni. Nem sorolom fel előtteket, hogy e rövid idő alatt mit tettem és mit nem tettem, hiszen működésem előtteket közismert, mert mindent, a mit tettem nyilvánosan cselekedtem. Ha nem sikerült a jegyzői érdekekben annyit tennem, amennyit szerettem volna tenni, azt egyszerűen emberi gyöngeségemnek s az uralkodó körülményeknek tudjátok be s legyetek meggyőződve arról, hogy a jó akarat sohasem hiányzott nálam. A zászlót, amelyet kezembe adtatok a harcra közös érdekeinkért, szennytelenül és mocskotalanul adtátok kezembe s az én föltörkvésem is oda irányult, hogy azt szennytelenül és mocskotalanul adhassam nektek vissza. Hogy azon sárnak, melylyel Kolozsy Ferenc az én személyemet megdobálta többszörösen, egy csöppje rá hullott a szent zászlóra is, arról nem tehetek, de hiszem, hogy találtok módot rá, hogy e foltot onnan letisztítjátok.

(A „meghamisított” meghívó.)

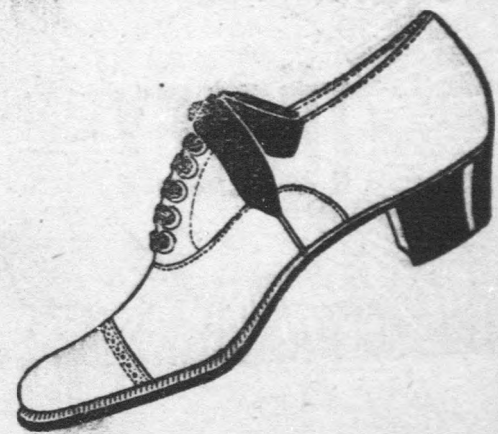
Majd Kolozsy Ferenc megvádolt azzal, hogy meghamisítottam az alispánhoz bekívánt és beterjesztett közgyűlési meghívó másolatát. Amidőn az október hó 23-ára kinttúzni szándékozt közgyűlést tudatni akarom veletek, megfogalmaztam tenceruzával a meghívót s azt sokszorosításra kiadtam az irodá személyzetnek. Az eredeti meghívó 3 pontból állt. Ezt az eredeti meghívót magammal vittem a közgyűlésre is s abban világosan benne volt az illésházi Endre kilépésének a bejelentése is. Gyűlés után az eredeti meghívót, miután egyetlen sokszorosított példányom sem maradt, elhelyeztem a gyűlési jegyzőkönyvben s azt onnan csak akkor emeltem ki, amikor az alispán bekívánta a másolatokat. — Ekkor sajátkezűleg irtam le az ere-

FÖLDES FERENCZ czipőáruházában

Főtér, a Kossuth-szoborral szemben

Elsőrangú amerikai **czipőkülönlegességek** a legdivatosabb

formákban és legizlésebb kivitelben, urak, hölgyek és gyermekek részére.

deti meghívóról a másolatot s a kért iratokkal betérjesztettem az alispán urhoz. Nagy elfoglaltságom miatt az iratokat rögtön nem tettem vissza helyükre s mert közben gyermekeim is haza jöttek a karácsonyi ünnepekre, akiket ugyancsak befogtam az internátusi munkába, úgy hogy volt nap, amikor az irodában tizen is dolgoztunk, megtörtént az a szerencsétlenség, hogy a kérdéses eredeti meghívó elhanyagolt s minden valószínűség szerint a haszontalan papirokkal a kályhába került, mert felhívva az egész irodát, nem tudták megtalálni. Minthogy az eredeti példány elveszett, sokszorosított példány egy sem maradt, így még azt sem tudtam megállapítani, hogy a sokszorosításnál történt-e hiba vagy sem? Ez rám nézve nagy csapás, mert Kolozy vádjával szemben mivel sem tudom magam igazolni, csak tiszta lelkiismeretemmel. — Ha ez nektek elegendő kedves kartársaim, úgy ez nekem végtelen nagy megnyugvásomra lenne, ha nem elég, úgy dobjatok ti is rám követ s azt is megnyugvással fogadom.

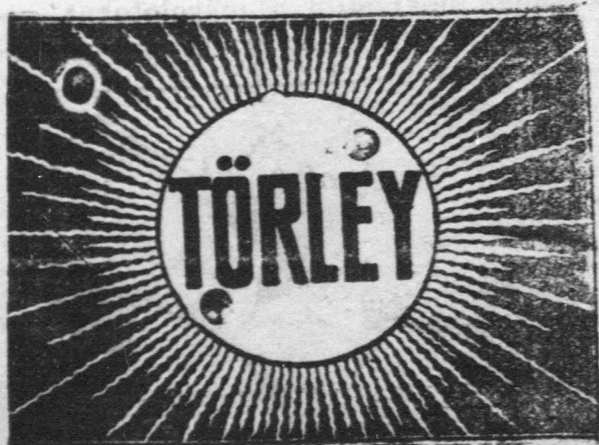
(A határozathozatal.)

Jelentése végén lemondott az elnök eddig viselt tisztségéről és kijelentette, hogy a jegyzői egyesületben azonban rendes tagként továbbra is meg kíván maradni. Mint az egyesület rendes tagja, anyagilag is segítségére kíván lenni az ezutáni időkben az internátusi eszmének. A közgyűlés az elnök jelentését tudomásul vette, a lemondást elfogadta és Szoták István eddigi működésének elismeréssel adózva, érdemeit jegyzőkönyvben örökítette meg. Az elnöki ügyeknek a legközelebbi tisztújításig való vitelével Mankovics János alelnököt bízták meg.

Most kerül sor az internátus helyének megállapítására. Mankovics alelnök felolvastatta Sárospatak és Ujhely ajánlatát és a maga részéről — bár ő is elismerte Ujhely ajánlatának előnyösebb voltát — azt indítványozta, hogy a közgyűlés ragaszkodjék az ügyben hozott alaphatározatához, melyben Sárospatakot ajánlotta az internátus helyéül. Hubay Kálmán hosszabb beszédében szintén Sárospatak mellett foglalt állást, még Nagy Albert, Haraszthy Vince és Knopfler Adolf Ujhely érdekében szálltak sikra. Hosszas vita után 10 szóval 7 ellenében az egyesület Nagy Albert követhető indítványát fogadta el:

Mondja ki a közgyűlés miszerint, tekintettel arra, hogy a vármegye székhelye Sátorajauhely és Sátorajauhelyben is megvannak mindazon feltételek, melyeket az internátus felállításához megkíván, de különös figyelemmel arra, hogy Sátorajauhely város a legkedvezőbb ajánlatot tette az internátus létesítéséhez, a Zempléni vármegyei körzeti közgyűlési jegyzők internátusát Sátorajauhelyben állítja fel, — erről az adakozókat egyenként értesíti. — Továbbá kérvényt intéz az egyesület Zempléni vármegye törvényhatóságához az iránt, hogy az egyesület helyi határozatát tudomásul venni és az internátusra felajánlott adományt az esetben is megadni méltóztatásuk, ha az Sátorajauhelyben állítatik fel.

Még egynehány apróbb jelentőségű ügyet intézett el az egyesület s azután az alelnök berekesztette a tanácskozást.

A nyolc millió felé.

Az államsegély és a város igényei.

— jan. 18.

Hangzatos, színes ígéretek, big biztatások helyett, a mostani kormány komoly, bár egyelőre csak az állam anyagi erejéhez mért tettekkel bizonyítja, hogy a vidéki városok érdekeit szíven viseli. És mint most jól informált helyről értesülünk, mihely véget ér az obstrukció és a parlament megkezdte komoly törvényhozói munkáját, az üdvös törvényalkotások első sorában lesz az a belügyminiszteriumban már is készenálló törvénytervezet, mely véglegesen fogja megállapítani, hogy milyen anyagi erővel igyekeznek az állam támogatni a vidéki városokat és ezzel jövődők fejlődésük biztosabb alapját megvetni.

A legutóbbi napokban tudvalevőleg figyelemreméltó mozgalom indult meg a városok körében a belügyminiszternek azzal a körrendeletével kapcsolatban, mellyel a városok segítésére év 1911. évi állami költségvetésbe fölvetett három millió koronából az év folyamán még ki nem utalt harmadik milliót osztotta szét a városok közt. Egyes nagy városok elhatározták, hogy fölirattal fordulnak a belügyminiszterhez azért, mert jóval kevesebbet kaptak, mint amennyit a korábban kapott államsegély kúlsa szerint várt.

Ujra azzal a helyzettel állunk hát szemben, mint a magyar állami élet csaknem minden területén, hogy az igények mérhetetlen nagyok, de a kielégítésükre az állam rendelkezésére álló anyagi eszközök nagyon is végesek. Mint ismeretes, a városok fokozatosan emelkedő államsegélyének összege végül elérélt határon nyolc millió korona lesz, de az összeg is elenyészőben csekély, ha úgy fogjuk fel, hogy ebből kell modern várossá fejleszteni, vagy a fejlődés útján tovább vezetni huszonöt törvényhatósági joggal felruházott és száztizenegy rendezett tanácsu várost.

Ha az egész nyolc millió fölosztásánál azt a kulcsot alkalmazza a kormány, amelyet az elődje állapított meg az 1909. év végén kiutalt két millió korona felosztása tekintetében, akkor az erősebb jövedelmi forrásokkal bíró nagyobb városok, amelyek a lakosság mérsékelttel terhelésével létesíthetik a még szükséges közintézményeket és üzemeket, nagyobb összegeket kapnak.

A gyengébb erőforrásokkal rendelkező kisebb városokra viszont olyan csekély összegű részesedés esik, hogy azzal a kis összeggel alig kezdhetnek valamit. Másfelől a nagyobb városok az aránylag nagyobb összegű segítséggel sem fedezhetik megfelelő arányban azokat a szükségleteket, amelyek elsősorban várnak kielégítésre. Ide vezetne az előző kormány által felosztott két millió koronára alkalmazott kulcs, hogy az egyes városok állami évi segítségének megállapításánál a zárszámadások átlaga szerint mutatózó rendőri, adókezelési, közegészségügyi és katonai személyi kiadásai szolgálnak alapul, figyelembe véve az illető városok teljesítő képességét is.

A két millióból minden város most is ugyanannyit kapott, mint az előző évben és mivel a Héderváry-kormány ezt a két millióból nyert részesedést már mintegy az illető városok szerzett jogának tekintti, a két millióra vonatkozóan a fölosztás eddigi aránya jövőre is fennmarad. Tehát egyes városoknak az az aggodalma, hogy jövőre a két millióból is újabb kulcs szerint fognak részesülni, alaptalan. Ezt az új kulcsot a kormány, — csak a harmadik, valamint az 1912-ik költségvetésbe felvett negyedik millió felosztására alkal-

mazza. A további négy millió koronát pedig, amely a teljes, mintegy nyolc millió elérésekor az egész államsegélynek fele lesz, a kormány a vidéki városok rendőrségének korszerű fejlesztésére fogja fordítani, ami egyértelmű azzal, hogy az egész nyolc millió pár évvel korábban fog a városok rendelkezésére állani, mint ahogy az előző kormány tervezte. Mivel pedig a nagyobb városok rendőrségi szervezete aránytalanul nagyobb és költségesebb, mint a kis városoké, a nyolc millió korona második felének a fölosztásánál a mostani arány megfordul, mert a kormány, mint a nyolc millió második felének a fölosztásánál a pénz rendeltetésének — a vidéki rendőrség korszerű szervezésének — szem előtt tartásával, a nagyobb városoknak természetesen többszörösen nagyobb összegeket fog juttatni, mint a kisebbeknek, ahol kis szervezettel és csekély létszámmal is megfelelő rendőri szolgálat rendszeresíthető. Amilyen igazságos az, hogy a tisztviselők fizetésének rendezése után közintézmények létesítésére szolgáló segítőösszegek felosztásánál az egyes városok rászorultságának, fejlettségének és fejlődő képességének a mértéke legyen mértékadó, épp annyira megokolt az is, hogy viszont a rendőrség reformálásában azokat a városokat támogassa az állam nagyobb összegekkel, amelyek nagyobb rendőri szervezetet kénytelenek főtartani.

A város parlamentjéből.

Rendkívüli közgyűlés. — A keresk. iskola szervezeti szabályrendeletének tárgyalása. — A pótdok.

— január 18.

Csütörtök délután rendkívüli közgyűlésre jött össze a város képviselőtestülete. A kereskedelmi iskola szervezeti szabályrendeletének a megvitatása volt napirenden és a tanácskozásból nem hiányoztak az izgalmas részletek, a szenvedélyesen fogadott momentumok. Azt azonban semmiképpen sem tudjuk helyeselni, hogy a képviselőtestület kiadta a kezéből az igazgató és a tanárválasztás jogát és azt hisszük: — ez a hiba annyira súlyos, hogy előbb utóbb de okvetlenül reperálni kell majd.

Farkas Andor pmeister 3 óraker megnyitja a gyűlést. Napirend előtt bejelenti, hogy Kiss Ödön városi főügyész akadályoztatása miatt meg nem jelent. Kéri, hogy a jelenlevő ügyvédek közül bizzanak meg valakit az ügyészi teendők elvégzésével. A közgyűlés dr. Erényi Manót bizza meg. A polgármester javaslatára az elhunyt dr. Rosenthal Sándor családjának egyhangulag részvétét fejezi ki a képviselőtestület. Azután áttért a közgyűlés a keresk. iskola szervezeti szabályzatának tárgyalására

(Az igazgató bizottság.)

Az első felszólaló Halász József volt, aki ajánlta, hogy ha lehetséges, a belső szervezet és rendtartást illetően ne a miniszteri rendeletek, hanem a képviselőtestület határozatai legyenek irányadók. A polgármester és dr. Buza Barna felvilágosítják Halászt arról, hogy ez lehetetlen, mert hiszen ebben az esetben a miniszter bármikor megvonhatja az intézettől a nyilvánossági engedélyt.

Nagyobb emóciót keltett az igazgatóbizottság tagjainak megállapításakor dr. Kellner Somának az az indítványa, hogy a helybeli öt felekezet lelkészei ne legyenek hivatalból tagjai az igazgatóbizottságnak. Azt tartja ugyanis, hogy a lelkészek ottléte nemcsak az intézet szabadelvű irányára, hanem anyagi eredményeire is káros befolyással lesz. Dr. Buza Barna szerint feltétlenül szükséges, már csak a vallásérkölosi alap megtartása érdekében is a lelkészek beválasztása és nem hiszi,

hogy valamely szülő csak azért ne adná gyermekét az intézetbe, mert annak igazgató bizottságában egy más vallás papja is bent van. Miklóssy István reflektálva a dr. Kellner szavaira kijelentette, hogy ismeri általánosságban és személyenként az ujhelyi papságot és tiltakozik az ellen, mintha ez a papság valamikor is retrograd irányban működött volna.

Halász József indítványozza, hogy ne csak a főgimnázium igazgatója, hanem a két helybeli polgári iskola igazgatója is hivatalból tagja legyen az igazgató bizottságnak Domján Elek szerint ez fölösleges, mert míg a főgimnázium képviselője itt helyben teljesen az igazgatót illeti meg, addig a polgári iskola igazgatóit az igazgató bizottságban a tanfelügyelő képviseli. Halász József és Kellner Soma dr. indítványainak nem adott helyet a képviselőtestület.

Ezután néhány szakaszt változatlanul elfogadtak és csak akkor indult meg az újabb vita, mikor Grünbaum Simon felszólalt az ellen, hogy az igazgatóbizottság tagjai csak az intézet igazgatójának, vagy helyettesének személyes jelenlétében tethetnek látogatást az iskolában. Lehetségesnek, sőt valószínűnek tartja ugyanis, hogy az igazgató, különösen a tanév elején, talán azért, mert még nem produkált eleget, vagy akadályoztatása miatt nem fog eleget tenni a látogató igazgatóbizottsági tag felszólításának. Hozzászóltak a dologhoz pro és kontra Halász József, Hodossi Kiss Ernő dr., Alexander Vilmos, Schön Andor, Domján Elek, dr. Erényi Manó, dr. Csizy Béla és dr. Buza Barna és elfogadták módosítás nélkül az igazgatóbizottság jogai és kötelességeiről szóló szakasz a) pontját. Ebben a pontban ugyanis bennfoglaltatik az is, hogy az iskolalátogatások sorrendjét egész évre előre megállapítják és azt az igazgatóval közlik; fegyelmi vétséget követne el tehát az igazgató, ha a kitűzött iskola látogatás alkalmával a megjelölt igazgatóbizottsági tagtól, vagy tagoktól a kalauzólást megtagadná. Viszont evvel elejét veszik annak, hogy lépten-nyomon, csupán kíváncsiságból látogassák az iskolát, mert ez a tanítás menetére zavarólag hatna.

(Ki válasszon?)

Ami az igazgatók és tanárok választását illeti, a szervezeti szabályzat úgy intézkedik, hogy ennek joga az állami tanulmányi főigazgató jelölése után, az igazgató bizottság joga legyen. Dr. Kellner Soma ebben a város jogainak feladását látja és indítványozza, hogy a képviselőtestület válassza az igazgatót és tanárokat, még pedig az igazgatót hat évi sikeres tanári működés alapján. Halász József mindenben magáévá teszi dr. Kellner indítványát, ő is jogfeladásnak tartja a választási jogról való lemondást. Domján Elek ezzel szemben azt vitatja, hogy helyesebb az igazgató-bizottságra bízni a választást, mert elsősorban ennek tagjai inkább hozzáértők, másrészt pedig ily nagy testület választásánál, mint a képviselőtestület, el nem kerülhető a családi érdekek és korteskedések előtérbe lépése. Miklóssy István szükségesnek tartja, hogy az igazgató csak 12 évi sikeres tanári működés alapján legyen választható. Erre azért van szükség, hogy ez idő alatt úgy a szükséges egyéni, mint pedagógiai tapasztalatokat megszerezhesse. Praktikus eredmények elérése szempontjából helyesli, hogy az igazgatóbizottság válasszon.

Azután Halász József, dr. Kellner Soma, dr. Erényi Manó és Grünbaum Simon az igazgató-bizottság választási jogának a képviselőtestületre való ruházása mellett, dr. Hodossi Kiss Ernő, Hönsch Dezső, dr. Tóth Alajos és Hericz Sándor pedig az eredeti szabályzat megtartása mellett szólnak fel. A polgármester szavazásra bocsátja dr. Kellner Soma in-

ditványát, melyet 14 szavazattal 7 ellenében elvetnek és az eredetit változatlanul elfogadják. Emiatt a képviselő testület több tagja el is hagyja a tanácsstermet.

Halász József tesz ezután indítványt arra nézve, hogy az igazgató a begyült tandíjat, ha az bizonyos összeget elért, köteles legyen a város pénztárába, azonnal beszovaltatni. Hónsch Dezső ezzel szemben azt indítványozza, hogy a tekintet nélkül a begyült összeg nagyságára, nyolc nap alatt legyen köteles az igazgató a tan- és beiratási díjakat beutaltatni. A képviselőtestület Hónsch Dezső indítványát elfogadja.

(Egy interpelláció.)

Az idő előrehaladottsága miatt a polgármester a szervezeti szabályzatok további tárgyalását a legközelebb összehívandó közgyűlésre halasztotta ekkor. A közgyűlés berekesztése előtt kéri azonban, hogy adjon a képviselőtestület a községi pótadók behajtására felhatalmazást, mert jogerős költségvetés még nincsen. A felhatalmazást megadják. Ezután Halász József interpellálja még meg a polgármestert a huszárágaság megszüntetése és városi mézszárszék felállítására tárgyában. A polgármester kijelenti, hogy az ügyvel foglalkozik, addig azonban nem tehet semmit, míg a december hóban kelt képviselőtestületi határozat jogerőre nem emelkedett.

PRO MEMORIA.

= Koczourek Ferencről. =

Pár héttel ezelőtt olvastuk a Zempléni, hogy Koczourek Ferenc meghalt. Aki ismerték a kiváló szakembert, a puritán becsületességű férfit, később a kötelességtudást megtestesítő közhivatalnokot, bizonyára érdeklődéssel olvassák el e néhány sort, amelyet tisztos emlékének kívánunk szentelni. Sajnálattal nem volt módunkban életrajzi adatait megszerezni, így csak némi vázlatot nyújthatunk érdemes életéről, amelyet minának állíthatunk fel sok tekintetben.

Idegenből származott közénk. Ha jól tudjuk gróf Andrassy Gyula (a időbb) hozta őt magával vármegyénkbe, ahol is huzamos ideig folytatott állatorvosi gyakorlatot, míg később megyei, majd végül állami szolgálatba lépett s utóbbi minőségében elérte a legmagasabb fokot, amelyet pályáján elérhetett. Ugy tudjuk, a király is kitüntette. Kevés ember érdemelte meg jobban.

Hazánk állategészségügye meglehetősen elhanyagolt állapotban volt a hatvanas évek vége felé, jóllehet az osztrák közigazgatás mint sok egyebet, azt is eléggé komolyan vette. Amde itt kelet kapujában, a fertőzött dunafejedelemségekkel való sűrű összeköttetés miatt nehéz volt az állathygiene helyzete, amelyet sok — e helyütt meg nem vitatható — körülmény is súlyosított. De nemcsak a fertőzöttség rágódott állattenyésztésünkön. Teli volt az ország degenerált barommal, silány lóanyaggal. A gazdasági állatállomány nemesítésében rejlt közigazgatási előnyök felismerése s annak céltudatos kultiválása sokkal lassabb tempóban haladtak, semmint azt a jóformán östermelő ország érdekei megkívánták volna.

Az állatkegészségügy — akár csak az emberi — súlyos feladatot ró a közigazgatásra. Ténnyelvi szigorú lelkiismeretességgel hajlandók végre. A slendriánság, a halogatás, a félkézzelel való munka itt alig ér többet a semminél. Népünk fegyelmezetlensége, sok helyütt szegénysége és ál-

talában iskolázatlansága tetőzték a nehézségeket. Hiszen — hogy többet ne említsünk — még ma is előfordul, hogy ráolvasással, sőt ráimádkozással próbálják a beteg tehenet, a kólikás lovat kuruzsolni. És bizony, szinte bámulatos az az előhaladás, amelyet állattenyésztésünk az utóbbi évtizedek alatt tanúsított és ezekhez hasonló előzmények után és körülmények között.

Az állategészségügy egyik legtanultabb, legtapasztaltabb és merjük állítani, leglelkiesmeretesebb munkása volt Koczourek Ferenc, akinek rátermettségét az az osztrák elismerés honorálta körünkben is, amelyet csak a tudás és feltétlen megbízhatóság váltanak ki. Szinte belátott az állat bordái közé, az izomzat, izületek, idegek rejtett mechanizmusába. Éles szeme ritkán hibázott a legkomplikáltabb kóros esetekben is. Véleménye döntő volt. Egy-egy magyarázatát élvezettel hallgatta az okos ember. Mert művelt elméjű, olvasott és világot látott ember is volt nagy szaktudása mellett. A kissé darabos modor alá szinarany belső érték rejtődött. Szívós akaratereje kifogott nyelvünk nehezen megtanulható voltán s a leküzdhetetlen vokabilizálási nehézségek dacára is folyékonyan beszélt és kifogástalanul fogalmazott nyelvünkön. Hivatalos jelentései, szakvéleményei, feltevései alaposak, meggyőző erő, világos okfejtései által valószínűs mintául szolgáltak. Ismerte saját értékét minden kérdés nélkül.

Őnézete gyakorta szófukarsága alá rejtőzködött, ha sarlatánság vagy csélesap pókhendiség kelletlenkedtek türelmi próbákul. Mert nem mindenkivel szemben volt közlékeny. Lepreletlen előítéletet táplált a léha emberekkel szemben s e tekintetben az ő rostáját sűrűbb bordában fonták.

Mikor több vármegyére kiterjedt hatáskörrel felruházott tisztviselő volt s alkalmat nyílt a közigazgatás minőségének összehasonlítására sok panasszal élt a „kezigazgatás” ellen. Persze a méltán nagyra értékelt munkásságának sikerét látta veszélyeztetve s ő nem az az ember volt, aki sablon szerint dolgozott, aki az akta brevitert et confuse elintézésében kereste volna ambícióját. Természete nehezen aklimatizálódott zilált közigazgatásunk lagymatag atmoszférájához. Fájának szívós akaratereje, lankadatlan kitartása, szigorú kötelességtudása, makacs következetessége, rendhez, fegyelemhez való szokottsága irányították energiáját, amely kvalitások teljes érvényesüléséhez nálunk bizony sok hiányzott. Hanem azért láthatott és látott is javulást. Hite szerint azonban igen sokat kell még a magyar embernek tanulni, fáradsani, amíg az európai színvonalat eléri. A gazdatársadalom ellen is nem egyszer fakadt zokszóra. Magyarországon, ugymondá, szeretik „kennyen” venni a dolgot. És beszélt modern istállóról, amely bőven adja a tiszta levegőt, tisztaságról, mély kutból fakadó jó vízről, okos és praktikus tenyésztési és állathygienei szabályokról, amelyek eredője a szép, a jó, a gazdagon jutalmazó állatállomány, a nemzeti jólét egyik dusan tápláló emléke. És mondott még sok, nagyon is megszívlelni való okos dolgot. Ha rajta állt volna, az istálló építést szigoru hatósági felügyelet alá helyezte. Mert, ha nincs meg az előírt köbméter levegője az állatnak, ha ami meg van, annak is elfojtja oxigénjét az ammoniak, már szenved az állat éppen abban az életszükségletében, amelyet egy pillanatra sem nélkülözhet. A rossz levegő pedig lassan ölé méreg, vagy leszerelője, lefokozója az erőgyarapító táplálkozásnak, melegegya az állati szervezet ártalmas elenségeinek. És — tette hozzá — az emberi hygieniát is szolgálná a szigoruan vett állategészségügy. A legbutább parasztot is kapacitálná az, hogy ami a barmának hasznos, neki sem lehet ártalmára. Még a találó tulzásaiból is kitört hivatásának és hivatottságának erős önézete. Egy társaságban valaki megjegyezte, hogy az állatorvos helyzete mennyivel nehezebb az emberorvosénál a kór felismerésében. „A beteg állat — ugymond az illető — nem mondja meg mié faj.” „Hagyja el kérem — szól közbe Koczourek — a beteg állat soha sem szimulál, őszintébb az a legtöbb embernél.”

Elmondunk életéből egy érdekes epizódot. Reá is, közviszonyainkra is jellemzőt.

A milleniumi országos kiállítás állategészségügyi felügyeletével őt bízta meg a földművelésügyi kormány. Ez a megbízás is azt igazolta, hogy a fontos, felelősségteljes állás betöltésénél benne látták a leghivatottabb szakembert, ami bizony protekció-országban sokat jelent.

Az állatkiállítás megnyitása előtt Koczourek szemlét tartva az állomány fölött, egy igen hírneves uradalom szarvasmarhát gyanusnak találta. A behatóbb vizsgálat aztán arról győzte meg, hogy a cimeres állatok egyikében a száj- és körömfájás kórja lappang. Jelentést tett az osztály igazgatójával megbízott előkelőségnek, ahol azt érthető okokból meglehetősen kelletlenül fogadták. Hátha téved, hátha nem éppen sürgős a dolog. Az uradalom tisztje brevitert le akarta disputálni a diagnózis hitelességét. A dolog fatálisan csiklandós volt, mert nagy gazda érdekét érintette, akit a blamagétól szerettek volna megkímélni. Azt meg sehogysem akarták, hogy a neves tenyésztés lemaradjon az országos versenyről. Koczourek azonban, aki a maga szakmájának Moltkeje, akaraterejének pedig Bizmarkja volt, hallani sem akart semmi eltussolásról, semmi halasztásról. „Azokat az „ekreket” cito citissime el kellett távolítani!” Csak annyit halasztásra volt hajlandó, hogy a feltűnés elkerülhetése végett éjjel vezessék el az inficiált állatokat.

Hanem a dolog nem ment simán. Hogy így, meg amúgy, kellemtelenség lehet belőle. Aprehenzió. Szóval a morbus hungaricus, a protekciós elbánás, a személyi tekintetek kerekedtek felül és az osztály dirigense az állategészségügyi felügyelő előterjesztését minden érdemi indokolás mellőzésével elutasította. Majd bizony, ilyesmért fogja magára venni az ódiomot.

Koczourek ment a miniszterhez, ahol kerekén kijelentette, hogy országos botrány készül, amit „muszaj” megakadályozni. Ott azonban már neszét vették a dolognak még pedig az elsímító irányzat jegyében s fanyar kedvetlenséggel fogadták a szigoru fellépést. Ott is megkockáztatták azt, hogy „hátha” Koczourek élére állította a dolgot. „Tessék engem Excellenz azonnal felmenteni, más felügyelőt rendelni a helyemre.” Am ő vissza nem megy, ha az „ekrek” ott érik a reggelt.

Éz a határozottság aztán kapacitálta a minisztert. A potentátok előtt való hasravágódás klasszikus földjén, így csak egész emberek szoktak beszélni, akik aztán meg is teszik amit mondanak. Dictum factum! Az éj folyamán gyászosan vonult ki a pompes funebres, egyben felásatott a rekesz talaja, friss homokot kapott, a faalkatrészek kieserlítették, ahogy a szigoru szabályok előírják.

Ha kevésbé éles látásu, ha puha ember az a felügyelő, ha hallgat az eltussoló rábeszélésre, igazán országos botrányra fajulhat vala az incidens. „Ime, — harsogják vala a kedves osztrák sógorok — a magyar slendriánságnak egyik újabb ordító

bizonyossága, még az ezredéves kiállításukon is ragályos kórral fertőzött állatokban mutatják be állattenyésztésüket.” Brutális precedenst alkotott volna a blamage, még a kiegyezési tárgyalások folyamatjára is, amikor rendszerint állategészségügyi ürügyeket szoktak felvetni és kijátszani érdekeink ellen. És bizony tengernyi tintába kerül vala a szépitgetés, az eltussolás haszontalan erőlködése.

Vajha iskolája felvirágozzenék! Vajha az a minta, amit a derék egyéniségében szolgáltatott egész munkás életén át, mértékül vétetnek sokak által.

—th.

Négy hónap.

A vármegye és a város munkája számokban.

— január 18.

Alább egy rövid statisztikát közlünk. Csupa szám, de minden szám beszél arról a sokretű, rengeteg munkáról, melyet négy hónap alatt dolgozott föl a vármegyei és a városi közigazgatás. A vármegyei számonkérésék jelentése szerint

alispán 350, főjegyző 199, I. aljegyző 1180, II. aljegyző 908, III. aljegyző 708, IV. aljegyző 1050, V. aljegyző 630 (86), főorvos 472, tisztifőügyész 450 (112), főlevélnök 80, tvh. állatorvos 526, pü. számvevőség 1127 (82), államépítészeti hivatal 302 (32), kir. tanfelügyelő 499 (19), kir. tanfelügyelői kirendeltség 185, kir. pénzügyigazgató 127 (31), árvászeki elnök 36, utlevélosztály 789, a vármegyei árvászeknél: Plisy László h. elnök 1319, Bajusz József árvsz. elnök 1064, dr. Szent-Györgyi Zoltán árv. elnök 1228, dr. Bajusz Zoltán árv. elnök 939, Boronkay László árv. elnök 1025, Pilisny Béla árv. elnök 1426, dr. Orbán Kálmán jegyző 1016, számvevőség 59, Sátorajjauhely r. t. városnál: polgármester 118, főjegyző 1155 (23), dr. Kelner Győző árvsz. elnök 102, Bogay Béla közg. tanácsos 716 (4), Rakmányi Jenő gazd. tanácsos 850 (5), Kulics József közg. gyakornok 658, Székely Lajos közg. gyakornok 678 (70), Kérészy Gyula főmérnök 274 (67), Göndör Herman állatorvos 34, rendőrkapitányság 2998 (34), számvevőség 248, adóügyosztály 2043 (80), a járási főszolgabíráknál: Gortvay Aladár szerencsi 2420 (20), Füzesséry Ödön tokaji 2166, dr. Besseney Zénó sárospataki 975 (5), Dókus László sátorajjauhelyi 3116, Bencsik István bodrogközi 1925, Nemes Sándor gálcsécsi 517, Bajusz Andor nagymihályi 1563 (11), Bernáth Béla varannói 1054, Haraszthy Miklós homonnai 1348 (4), br. Fischer Lajos szinnai 1279, Malonyay Tamás sztrópkói 261, dr. gr. Hoyos Viktor mezőlaborezi 1182 (22) ügyet intézett el 1911. szeptember 1-től 1911. december 1-ig. A zárójel közé fogott számok a hátralékok számát jelentik.

A polgári iskola megtépdésése.

— A képviselőtestület szives figyelmébe. —

— jan. 13.

Huszonnégyen valának együtt a város háza nagytermében. A kereskedelmi iskola szervezeti szabályainak tárgyalása 2 éves ellentábor létesített és így helyesnek tart, a másik tábor hivatalból ellenezni köteles. Történetesen megessett az, hogy Halász József képviselőtestületi tag ur, ki helyes kulturérzékkel bír, aki még tanügyi kérdésekben is távol tart minden önző érdeket, menten minden előítéletől és elfogultságtól, azt indítványozta, hogy az új tanintézet felügyelő-bizottságába

Nagy alkalmi vétel!

Ruhadiszek és hozzávalók félárban.

Női kosztüm szövetek, női és férfi fehérneműk, barchetek, gyapju delének, vásznak, bársonyok és mindennemű selymekben 30-40%-al olcsóbb árakban.

Müller Dezső selyem- és divatáru házában (Rákóczi-utca 6.)

a két helybeli polgári iskola mindenkori vezetője is osztassék be. Indokul hozván fel azt, hogy a kereskedelmi iskola ugyiszólván a polgári iskolából fejlődött ki, hogy a bizottságnak amúgy is alig van tanügyi tagja és már a paritás is megkívánja, hogy amennyiben a kath. főgimnázium vezetője hivatalból tagja a bizottságnak, a többi középfokú iskolák igazgatói sem mellőzhetők.

Másutt az ilyen felszólalás eredménye kétségtelen. A legnagyobb készséggel pótolják a tervezetet a kívánt módosítással. Nem így történt azonban ez nálunk. Az indítvány ellentmondást váltott ki, majd 2—3 ur megtépdésni igyekezett a polgári iskola nimbuzását, kiemelve, hogy ilyen alapon az elemieket is delegálni kell, mert azok is, ez is közönséges népoktatási intézmény, elegendő, ha ezek gyámja, a kir. tanfelügyelő ur helyet foglal a bizottságban. Mások a polgári iskolai 2 embertől a képviselőtestület supremációját féltették, voltak tán olyanok is, akik ez által saját személyüket féltették a bizottságból való kieséssel. Szavazásra kerülvén a sor, 11 a két iskola mellett, 11 ellene szavazott s így a polgármester ur úgy döntötte el a kérdést, hogy bizony annak a 2 urnak semmi helye e nagyjelentőségű bizottságban. Napirendre tévés. Következhetik a második paragrafus.

Azonban én megállok kissé ez ügynél. Kijelentem, hogy még a szereplő egyének neveinek felemlítésétől is tartózkodom, mert gyűlölem a személyeskedést. De hangoztatnom kell azt is, hogy sértett hiúságról sincsen szó. Gyulai Károly a polg. leányiskola igazgatója oly szerény ember, hogy még csak nem is gondol tiszteletbeli állásokra, de meg annyira lefogalja a hivatása, hogy nem kér a közéletbeli szereplésekből. E sorok írója sem szenved szereplési viszketegekben. Tehetségemhez mérten örömmel teszek meg Ujhely városáért mindent, mert hisz e városban hálás kötelességek fűznek. De jutalmakat, megtiszteléseket nem várok, mert én már jutalmamat magában a fáradozásban megtalálom, a megtiszteltetésre pedig megfelelő okot s érdemet nem szerettem. Sohasem éreztem mellőzést, nem kíváncsítottam tiszteletbeli állások után.*

De jogosan rögzítem meg mindkettőnk felháborodását akkor, amikor azt az iskolát kicsinyítik, mellőzik közszereplő egyének, amelyet igaz lelkesedéssel szolgálunk, amelyre büszkék vagyunk s amelyre önrizzel hirdethetjük, hogy annak harcoló közkatonái vagyunk. A polgári iskola tiszta nemzeti, a munka iskolája s így a jövő iskolája. S lekiacinyeltek olyanok is, kik nagyobb körben hangoztatták s ismerték el ez intézményben rejülő nagy nemzeti erőt.

És sohasem volt oly erős ez iskolafaj, mint ma. Szerte a hazában majd 1/2 ezer helyen végzik e munkát, melynek célja: intelligens munkás-középosztály megteremtése. A törvény középfokú iskolának kvalifikálja, ahol szakoktatás van és a tanterv főiskolai végzettséggel birnak. Jövőre már a közoktatásügyi miniszter ur az egységes 7 osztály létesítésével is kísérletezni fog, mely a helynek megfelelőleg ipari, kereskedelmi vagy gazdasági irányú lesz.

Meg kell említenem, hogy akadt egy közbeszóló ur is, ki gnyosan jegyezte meg, hogyha a polgárból, ugy az elemiekből is be kellene hozni a bizottságba kiküldötteket. Hát tán azt hiszi, hogy megszegyenítő lenne arra a bizottságra, hogyha az elemi iskola érdemes munkásainak sorából 1—2 képzett ember is bekerült volna?

* Nem reflektáltam a kereskedelmi iskolánál sem semmiféle tisztásra, bár csekélységem volt az, ki először hívtam fel újság-cikkemben a köz figyelmét e fontos kultur-intézményre, én indítványoztam, hogy ez iskola csak közszégi jelleggel teremthető meg s már 4 évvel ezelőtt leveleztem dr. Schack Béla igazgatóval az iskola létesítése érdekében.

Hisz pedagógiai téren bármely bizottsági jogász tag ural felvehették volna a versenyt.

Nézték volna meg az illető tag urak a Hivatalos Közlöny [csütörtöki számát s láthatták volna a közoktatásügyi tanács listáját. Bizony okulhattak volna. E bizottságban helyett foglalnak államtitkárok, miniszteri tanácsosok, irodalmi kapacitások, egyetemi tanárok, de ott van 4—5 polgáriiskolai igazgató, sőt hogy a szégyen még nagyobb legyen 1—2 elemi iskolai is. No mondhatom szépen állítja össze a miniszter ur azt a bizottságot. Jött volna Ujhelybe s tanulhatott volna, hogy hogyan kell egy tanügyi bizottságot összeállítani. Holmi polgári s elemi iskolai egyének nem csufítják el az előkelő listát.

Az igaz, hogy a polgáriiskolák a kir. tanfelügyelőség hatáskörébe tartoznak. De odatartozik a tanítóképző is, sőt nemrég a felsőbb leányiskola s uram istenem a felső kereskedelmi is. Igen helyes, hogy a nevelő és szakiskolák minden megyében egy tanügyi közeg ellenőrzése alatt álljanak. De azzal érvelni — ahogy ez a csütörtöki ülésben történt — hogy mivel a kir. tanfelügyelő ur bevonatott, nem lenne helyes az alatta álló iskolák vezetőit vele egy testületbe bevonnai, korántsem demokratikus eljárás s bizonyára a kir. tanfelügyelő ur tiltakozott volna e fel fogás ellen elsősorban.

Ismétlem, hogy sem Gyulai igazgató ur, sem én nem érezünk személyi mellőzést. Veszteséget sem, mert nem vágytunk abba a bizottságba. De hangoztatnunk kell, hogy a polgári iskolán, mint intézményen sértés esett. A ki pedig a polgárság iskoláját indokolatlanul, csupán elfogultságból bántalmazza, az a polgárságnak is ellensége.

S ezzel eleget mondtam.

Kertész Ödön.

HIREK.

— Szakosztályi ülés. A Zemplén-megyei Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya folyó hó 15-én d. u. 2 órakor ülést tart.

— A SAC. az FTC-nak. A dicsően szereplő Ferencvárosi Torna Club hazatérő játékosait a SAC. footballistái a következő távirattal üdvözlötték: Köszöntjük az FTC. vándorcapatát. Büszkékké lettünk arra, hogy magyarok és footballisták vagyunk. Köszönet érte nektek. A SAC. footballistái.

— Színházi esték. Csütörtökön a szintársulat sztárjának, gróf Csáky né Manceinak adózott szíves szeretettel való, lelkes óvációkkal a publikum. A Nebántsvirág — ez az örökön szép, megvesztegetően üde operett — került színre és spontán s nagyszerű volt az ünneplés, melylyel a teli ház jutalomjátéka alkalmából gróf Csáky né köszöntötte. És csütörtök este is az volt, akinek minden egyes fellépte során megismertük: vérbeli, igaz tehetséggel való subrett, aki stílust és sok elegáns s decens szinpadai készséget viszen fel a szinpadra, csupa kedves vidámság s csupa graciosus s jókedvű ötlet mindaz, a mivel markáns értéket ad az alakításainak. Körötte: Aldory László, Korda Sándor, Harsányi József, Deák Cornél, Derenghy István és mindannyian a többiek: igyekvően s frissen, kedvesen elevenítették meg a szinte már klasszikus becsüvé finomodott operettet. — Szerdán este egészen jelentéktelen operettet: — a Creolvert mutatta be a társulat. Igénytelen mese, igénytelen muzsika s külön bizony az előadás sem volt. Gróf Csáky né, Szécsi Emma, Horváth Manci, Nagy Gyula, Korda Sándor s Deák Cornél vitték a főszerepeket s ami sikere volt az estnek, azt az 6 javukra kell könyvelnünk. Kedvesen hatott a Tomay Masa temperamentummal való,

szilaj spanyol tánca. Publikum épp alig hogy akadt itt-ott a nézőtérben.

— A szélviharban. Szerencsen f. hó 8-án a cukorgyári kihúzó vágányon álló egy néhány üres kocsi az erős szélvihar elindította Taktaharkány irányába, még pedig oly erővel, hogy a csonka vágány végén álló vasbika sem bírta feltartóztatni. A vasbikát kitorve a kocsi a vágányból kisiklottak. A miskolci hajnali személyvonat mozdonya a kisiklott kocsi egyikének, mely a fővágányhoz közel jutott, a végét surolta, úgy hogy a teherkocsi összetörték, a gép is megrongálódott. Emberéletben kár nem esett.

— Szomorú statisztika. Szerencsen az elmúlt 1911. évben a következő népmozgalom volt: házasságot kötött 40, született 140, elhalt 227 egyén. Amint látjuk, a halálozás száma 87-el több, mint a születetteké. Ez abból magyarázható meg, hogy Szerencsen az alsó néposztály között igen sok innen-onnan összeszedett, hányt-vetett népség van; olyanok, a kik részben alkohollal, részben nagyon rosszul táplálkoznak és — összezufolva — egészségtelen lakásokban laknak. Természetesen, hogy a halandóságnak nagyobbik száma ezek közül kerül ki.

— A nyilvánosság előtt. Az „Erzsébet“ kózkórház elmebetegjeinek karácsonyfájához a következők járultak pénzadományukkal: Megyei kaszinó 30 kor., gr. Wallis Gyuláné, Kincsesy Péter 20—20 kor., gróf Andrassy Sándor, Czibur Bertalan, Molnár Béla, Vladár Emilné 10—10 kor., Sátoraljujhelyi Népkban, Widder Gyula, Guttman Mór, Fábry Béla, Ambrózy Ágoston, Sarudyné, Fischer-Colbrie, Dókus Ernő, ifj. Miklós Béla, br. Sennyey Béla, Fornszek Béla, Molnár Viktor 5—5 kor., dr. Rudali Izrael 4 kor., dr. Rosenthal Sándor, z. Moskovitz Géza, Kádár Gyula 3—3 kor., Kun Frigyes, Szilassi György, N. N., H. Pál, dr. Moskovics Vilmos, Németh Sándor, Zinner Adolf, Zinner Henrik, dr. N. N., P. Pál, dr. Fried Samu, Lehoczky Endre, br. Waldbott Edmund, Meczner Béla, Bajusz Andor, Gortvay Aladár, Thuránszky László, dr. Grosz Dezső 2—2 kor., Grünbaum Simon, dr. N. N., dr. Hornyay Béla, dr. Schön Hugó, N. N., dr. Nagy Arthur, N. N., dr. Buza Béla, Kun Géza, dr. Reichard Salamon, Mogyorossy János, Spillenbergy J., Görömby Balázs, Benesik István, Nemthy József, Szabó J., Nemes Sándor, dr. Adriányi Béla 1—1 kor. Ajándékok küldtek: özv. Kun Sománé, Barna Dezső. Az elmosztály vezetősége ezúton mond hálás köszönetet a nemes szívű adakozóknak.

— Hirtelen halál. A múlt napokban hirtelen meghalt Szuva Márton erdőhorvátii lakos neje. A nő ülőhelyzetben guggolt a diványon és halott volt. Reggel a férje észre vette, azonnal hívta a szomszédokat kik konstatálták a halált. A hatóság emberei Tokajból megjelentek a hivatalos boncolás végett s a járás orvos megállapította, hogy szívszélhűtésben halt el a nő. Es így minden alaptalan mende-mondának — jóllehet egész rajjal keringett — vége szakadt. Nagy részvét mellett temették el f. hó 9-én d. u. Előkelő rokonság gyászolja.

— A pataki farsang. A sárospataki négyelet rendkívül sikerült bált rendezett folyó hó 6-án a sárospataki internátus nagy termében. Maga az anyagi jövedelem is messze felülmulta az előző években rendezett bálókét. A bálon Sárospatak egész előkelősége s a vidék intelligenciája jelentékeny számban részt vett. A következő napon tartott morzsa-bál hasonló sikert ért. A jól sikerült bál rendezésének érdeme dr. Rác Lajosné, a négyelet elnöknőjét illeti, aki a négyelet lelkes tagjaival sokat fáradozott a jó eredmény biztosítása érdekében.

— Nyilvános köszönet. A helybeli izr. négyelet Szilveszter esti mulatságán részint felülfizetés, másrészt jegymegváltás címen adakoztak: 16 kor. dr. Rosenthal Sándor, 10—10 kor. Haas Adolf, özv. Keresztesi Lajosné, özv. Weinberger Dávidné, 8—8 kor., Róth Józsefné, dr. Grósz Dezső, kozmai Kun Frigyes, 6—6 kor. Zinner Henrikné, Guttman Mór, dr. Rudali Izrael, 5—5 kor. dr. Gombos Gáspár, Vámos Jenő, dr. Fried Samu, dr. Lichtenstein Jenő, Weinberger Dezső, Grünspan Herman, özv. Fuchs Mórné, Adám Antalné, Szegő Sándorné, Lövy Adulfné, Kardos Ignác, 4—4 kor. özv. Friedmann Jakabné, dr. Goldberger Izidor, Neumann Jenő, dr. Friedmann Ármán, Waller Aladár, Nagy Albert, 3 kor. dr. Gáspár Sándor, Schönfeld N., Lukács H., dr. Róth Hugó, dr. Keiner Győző, dr. Garai Ármán, dr. Schvarecz Ernő, Kolos Sándor, Stein József, Stein Aladár, Rudali Samu, Klein Pál, Frisch Herman, 2—2 kor. Herzeg Lipót, dr. Berger József, Blumenfeld Jenő, özv. Grósz Hermanné, dr. Grünwald Hugó, dr. Róth József, Haas Imre Hamburg 2 márka (2:30) és többen 1—1 kor., Vámos Jenő helybeli cukrász egy gyönyörű szép tortát küldött a mulatságra. Mindazoknak, akik az estély fényes anyagi és erkölcsi sikeréhez hozzájárulni szívesek voltak a leg-hálásabb köszönetünket nyilvánítjuk és kérjük őket, hogy jóindulatu támogatásukat a jövőben se vonják meg egyletünktől. A sátoraljujhelyi izr. négyelet.

— Magyar Nemzeti Zarándoklat Lourdesba. Már tettünk róla említést, hogy a szent Szűz e híres kegyhelye ez év július havában egy fényes ünnepe színtere lesz. Ekkor szenteli fel ugyanis dr. Kohl Medard püspök a hercegprímás képviselőtében a Lourdesi kálvária X. stációját, mely kizárólag a magyar katolikusok adományából épült fel. — Geibl Sándor címzetes apát, pozsonyi kanonok (Pozsony, Káptalan-utca 3.), kit a hercegprímás a zarándoklat lelki vezérletével és az adományok gyűjtésével bizott meg, kéri, hogy az érdeklődők programokért és jelentkezési lapért hozzá forduljanak.

— A színházi hét. Holnap délután a Kis gróf, este a Leányvásár, hétfőn Miliárdos kisasszony, kedden Utánam s szerdán a Szerelem gyermeke (premier) kerül színre.

— A rendőrség decembere. A személy- és vagyonbiztonság az elmúlt hó folyamán általában véve kielégítő volt. Lopás büntette 12, lopás vétsége 20, egyéb büntett vagy vétség 12 esetben fordult elő, illetőleg ennyiszor foganasítottat nyomozás. Baleset bejelentés 8 történt, jobbra jelentéktelen sérülésekről. A bűnesetek közül megemlítendő, hogy mult hó 4-éről 5-ére menő éjjel a takarékpénztárnál, Perlroth Izidor fakeskedőnél, a máv gyártelepi állomáson, Masszírer Károly kovács műhelyében és Szinyéri Pálné hentes boltjában történtek betörési kísérletek, illetőleg lopások. A tetteseket Tamás Ferenc és Horváth Juhász János bodrogolaszii cigányok és 3 társuk személyében, akik Sárospatakon, Erdőbényén és több más helyen követtek el betöréseket a csendőrségügynökök, azonban szökésben vannak, eddig kézre nem kerültek. A vasut által történt halálos elgázolás 1, öngyilkosság 1 történt. A kihágási iktatóba beérkezett összesen 177 ügydarab kiutasított, kiltatott, és eltoloncoltatott 29, a közbiztonságra veszélyes idegen illetőségű egyén. Tűz 2 esetben fordult elő. Amerikába kivándorolt 4, visszatért 1 egyén.

— Vásár áthelyezések. Gálszécs községben az 1912. év május hó 15 és 16-ára és szeptember hó 25 és 26-ára eső országos kirakó és állatvásárok kivételesen ez évben május hó 29-én és 30-án valamint szeptember hó 18-án és 19-én. Tiszalucz községben a folyó évi január hó 5-ére

eső országos kirakó és állatvásár ez évben kivételesen még január hó 18-án fog megtartatni.

— A Nagyszabeni Földhitelezési társaság a mostani rossz pénzügyi viszonyok miatt most is a régi 4 1/2% kamat alapon nyújt törlesztéses jelzálog kölcsönöket földbirtokra, házra és építkezésekre megbízásokat elfogad Sátoraljaujhely Fő-ter 18. Szent-Györgyi és Keleti cég.

— Bámulatos olesó műjég gyártásáról értesülünk. Az ugynevezett absorpciós rendszer szerint tetszőleges mennyiségben gyártható műjég, vagy készíthető bármilyen hűtési berendezés. Az ily módon gyártott műjég termelési ára sok esetben alig néhány fillér métermázsánként. Különösen nagy rentabilitással alkalmazható ezen rendszer olyan üzemeknél, melyeknél fűtési gőz vagy egyéb kihasználatlan meleg áll rendelkezésre. Ilyen esetben bármely gépüzemnek dusan jövedelmező és egyúttal higiénikus célokot szolgáló mellékjövődő lemeze van alkalma. Ezen szabadalmazott és a külföldön már nagyon elterjedt rendszert Bedő Ottó gépészmérnök gépgyára (Budapest, VI., Váci-ut 175) honosítja meg Magyarországon, amely cég érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást.

Szemgyógyintézet van Miskolcson

IRODALOM.

Képzlet-ország.

Ha leszál az est sötét madara
S szárnyával a tájat feketébe vonja,
Nyugtalan lelkem magasan csapong
S el-eltévedez a Képzlet-országba!

Szilaj ménékként vágatnak eszmék,
Bántó, aggasztó kínzó érzések
Sulyos gondolatok, szikla görgetegek
Tolulnak szívemre.

Könnyű libbenéssel változik a szintér,
Édes álmainak kertjébe tévedék,
Édes álmainak virágos kertjébe,
Járok a méz után, akár a pillango.

Minden egyes tövön virágnak száz rózsá,
Nem bánom, ha hervad, nő majd több utána,
Elfogyadt virágnak megmarad a nyoma,
Száz és száz rózsának bűbajos illata.

L. A.

Magyarország Cimeres Könyve (Liber Armorum Hungariae.)

Érdemes szakembereknek összetett, becses és tartalmas munkálkodásukról ad számot „Magyarország Cimeres Könyve”-nek sajtó alól nemrég kikerült első füzet.

A vállalkozást, t. i. Magyarország közjogi testületeinek, nemes családjainak összes cimereit, számszerint kb. 26,000-et (huszonzötven) úgy a heraldikai tudomány, valamint a korhűség, hitelesség kívánságaihoz képest megösmertetni: bizonyára melegen üdvözli nemcsak a történelmi tudomány kedvelője, de a történettudós is, akit tudományának fontos segédeszközéhez juttatja e hézagpótló könyv.

Mert nem holmi ákom-bákom ám a cimer! Nem szabad a felett ultramodern felületességgel, mint valami értéktelen lom felett napirendre térni. Beszél az hozzánk, sőt gyakran tanít bennünket épen ott, ahol kivüle semmi más nem adhat utbaigazítást. Egy nemzet vére, könnyel, szenvedéssel, de mindig dicsőséggel megfutott történelmi pályájának hieroglifái azok a nemesi címerek! Drága erektyék, becses hagyományok szimbolumai. Csak ne nézzük a dolgot fonákjáról, mert akkor megzavarodik a tisztánlátás.

Az első füzet, amelyhez Andrássy Gyula gróf irt igen magvas szép „Előszó”-t, az ország és a vármegyék cimereit mutatja be, melyek után az A. betűvel kezdődő nemes családok cimerei közül hetvenkettőt ábrázol. Miután az ország egyéb közjogi testületeinek (sz. kir.

városok, káptalanok stb.) cimerei is belekiváncokznak: azt hisszük, hogy azokra is sor kerül, amit annál inkább óhajtunk, mert az igazán remek kivitelt gyűjteményben együtt óhajtanók látni az egész magyar birodalom cimertani anyagát. Sőt, ne vegyük zokon az érdekes szerkesztők, azt az óhajtatást se, hogy amennyiben rendkívüli nehézségekbe nem ütköznek, közjogunk hajszálpontosságú követelményeinek szemelőtt tartásával a horvát-szlavon vármegyék, de sőt a dalmát városok cimerei is ábrázoltassanak. Annak az áldatlan erőlködésnek ugyanis, amit úgy közjogunk, valamint történelmünk igazságainak egyszerű letagadásában a horvátok ezidőszerint kifejtene, nem szabad egy ilyen országos vállalkozás részéről precedenssel segédkezni. Horvátország a magyar birodalom része, következésképpen közjogi testületei is a magyar birodalomhoz tartoznak. De meg amint nincs horvát állampolgárság, akként nincs is, nem is volt soha horvát nemesség se. Ha tehát a horvát terület magyar nemes családjainak cimerei sorra kerülnek, káros és félremagyarázható csonkasága lenne a becses műnek, ha azokat a cimereket (Turopoljai, Szerém, Zágráb, Varasd stb.) amelyek történelmünkben emlékeztetnek, nem találják a „Liber Armorum”-ban. Közjogunk történelmünk talajából nőtt ki. Amikor tehát az ország cimereiben becses adalékokat szolgáltatunk a történelemhez, vagy ha jobban tetszik, a midőn a cimereken rekapituláljuk történelmünket: féltékeny aggodalommal szükséges figyelniünk a közjogi szubtilitásokra. Mert hiszen a Liber Armorum valóságos forrásműnek készül.

Mindezeket nem akadémikuskodásból írjuk, hanem azért, mert igazán méltónak itéljük a művet arra, hogy a lehetőség tőkéletes és kimerítő legyen.

A nemes családok cimereit a füzet a cimerrajzolás és cimerefestés valódi mesterműveiben mutatja be.

Minden egyes cimera rajza a heraldika szigorú követelményeinek tesz eleget s ez már egymagában is nagyon becsessé teszi úgy a korhűség, mint a hitelesség szempontjából. Ugyanis az elnagyolás, az alakok elmosódott s nem a cimertan hosszú évszázadok folyamán kifejlődött szabályainak megfelelő ábrázolása értéktelen figurává devalválja a címet. A helytelen színezés pedig, pláne azoknak a színeknek az alkalmazása, amelyeket a cimertan quasi kirekesztett: minden hitelességet leront. Aki címet rajzol és fest, annak nemcsak ügyes rajzolónak és festőnek, hanem a heraldikai tudomány ösmereiteiben is jártasnak kell lennie. S mert ennyiféle ösmertet nem mindenkor adódik együtt: a legtöbb nemesi cimer, amelyeket itt-ott láthatunk, heraldikai monstrum. Régen ugyanis vándor piktorok kóborolták be az országot, akik festettek arcképet, szentképet, címet, — ha kellett, még korcsmacéért is. Ahogy jött. Azoknak a jámboroknak, természetesen, fogalmuk sem volt arról, hogy mi teszi a címet éppen címmerré. De a színekkel sem törődtek. Mázoltak abból, ami éppen nedves volt. Azért van, hogy a nemesi udvarházakban látható cimereknél kilencven szádrészre hasznavehetetlen.

Az ösmertett műnek egyetlen egy cimere nem volt alkalmunk cimertani helytelenséget megfigyelni, ami kétségtelen tanúsága a tudásnak és a lelkiismeretes pontosságának, amelyekkel a valóban szép cimereket a művész megrajzolta és kiszínezte.

Becsessé teszi a cimeres könyvet a minden egyes cimer alatt olvasható utbaigazítás, amely rövidsége dacára is eléggé tájékoztató éppen a legfontosabb családtörténelmi kérdésekben, valamint abban, hogy bővebb tájékozódást hol szerezhet az érdeklő. A cimeres könyv egyúttal igaz lexiconja is lézen hazai heraldikáknak, ami nemcsak a szakemberre, de igen gyakran a praktikus tekintetű nézve is fontos. És bizonyos, hogy sok nemes család tagjai a cimeres könyvben fogják először meglatni nemzetségük valódi cimereit. Különösen azokat, amelyek a zivataros

századok folyamán a felösmerhetetlenségig deformálódtak, avagy végképp meg is semmisültek.

Kívánatos, hogy a valóban derék vállalkozást siker koronázza, hogy a mű mentől szélesebb körben terjedjen el. Hozzáférhetősége sok ferasztó, sőt gyakran sikertelen utánjárástól fogja megmenteni úgy azokat, akik történelmünket kultiválják, valamint azokat is, akik családtörténelmi kérdésekben a bizonytalanság utvesztőjéből kivezető vezérfonalat keresik.

Végezetül idézzük Andrássy Gyula gróf előszavának két pontját:

Multunkkal kultuszt kell üznnünk, — és hogy:

Aki belétekint: az a múlt iránt való pietást, szeretetet és továbbá történelmi tudvágyat merítsen belőle!

Egy-egy füzet ára 5 korona, tizenkét füzeté (1728 színezett címerrel) egyszerre rendelve 50 korona.

Megrendelések Miskolcra, Magas-házy Béla dr. vármegyei főlevéltárhoz, a füzetek ára pedig a Miskolczi Agrár-bank r. t.-hoz intézendők.

x—y.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Közgyűlési naptár.

Hitelbank Részvénytársaság Sátoraljaujhelyben: Január 21. d. e. 10 órakor.

Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár: Január 18. d. e. 10 órakor.

Sátoraljaujhelyi Népbank mint Takarékpénztár: Január 28. d. e. 11 órakor.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Sátoraljaujhely: Január 28. d. u. 3 órakor.

Töketeresbesi Takarékpénztár Rtársaság: Január 30. d. u. 4 órakor.

Zemplénnvármegyei Kereskedelmi, Ipar-, Termény- és Hitelbank: Febr. 4. d. e. 10 órakor.

Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár: Febr. 4. d. u. 3 órakor.

Felelős szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**
Helyettes szerkesztő: **Roboz Hugó.**
Laptulajdonos: **Éhler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Fodrászat.

Hajmosást, ondolálást, hajmunkákat és mantürözést elvállalok.

Kérem a hölgyközönség szives pártfogását.

Orosz Sándorné,
fodrásznő.

Fő-utca 9. szám
a Klub-kávéház udvarában.

Eladó ház.

Kazinczy-utcai emeletes ház, mely áll négy modern lakásból, udvar és kertből, mely utóbbi házteleknek is igen értékes, igen jutányosan és a legkedvezőbb feltételek mellett eladó.

Tizenegy évig még állami adómentes. — A házhelynek való telket külön is áruba bocsájtom. — Bővebb felvilágosítás nyerhető dr. Székely Albert ügyvédi irodájában Sátoraljaujhely, vagy a tulajdonos budapesti lakásán (I., Enyedi-utca 18. II. em. 3. ajtó). **Csapó Lajos.**

Felhívás

Magyarország tisztviselői karához!

Vállalatunk utján minden állami, megyei, városi tisztviselő és katonatiszt, kinek 2000 koronánál nagyobb fizetése van,

tisztviselői törlesztéses kölcsönt tisztán kötelezvényre

kezes nélkül kaphat.

Törlesztési idő: 10—15 év. Törlesztés nélküli kölcsönök csak kamatfizetés mellett a legmagasabb összegben engedélyeztetnek.

Minden felvilágosítás díjtalan.

Utólagos jutalék megegyezés szerint.

Megkeresések „Tisztviselő” jelíggel Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, VII., Erzsébet-körut 37. kértnek, melyekre azonnal válaszolunk.

Millió
ember használja

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás, hurut, köhögés és számarköhögés ellen,
a Kaiser-féle Mell-Caramellát

a „Három Fenyő” védjeggyel.

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és privát egyénektől tanúsítja a biztos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f.
Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Hrabéczy Kálmán drogeriájában, és Widder Gyula gyógyszerárában Sátoraljaujhely.

5307/1911. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A királyhelmecezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy a m. kir. államkincstárnak Godzsák József, Godzsák Mária, Godzsák Sándor elleni ügyében a végrehajtati kérvénye következtében végrehajtási árverés 398 kor. 30 fillér tőke, ennek 5% kamata 14 kor. 60 fillér már megállapított, valamint 18 kor. 30 fillér jelenlegi és a még felmerülő költségek kielégítése végett a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék és a királyhelmecezi kir. járásbíró területén fekvő, a királyhelmecezi 601. sz. betétben A I. 653., 654. hr. sz. alatt felvett és végrehajtást szenvedettek nevében álló ingatlanokra 2221 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetett és hogy a fentebb jelzett ingatlanok az 1912. évi január hó 26 napjának délelőtti 9 órakor ezen kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át, vagyis 222 korona 10 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezébe letenni, vagy annak a bíróságnál történt előleges letétét igazoló elismervényt annak átszolgáltatni.

Királyhelmecezen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1911. október hó 5-én.

Horkay,
kir. jbró.

Modern könyvmda

(Litographia müintézet)

könyvkötészet és dobozgyár r. t.

DEBRECZEN, Fűvészkert-utca 9. sz.

Ajánlja a legújabb találmányu gyorsajtóval felszerelt könyvmdai készítményeit, u. m.:

Reklám nyomtatványokat modern és színes kivitelben; **levél-papír és üzleti nyomtatványokat, névjegyeket** sima és dombornyomással; **térképeket, hangjegyeket** stb. stb. művészi kivitelben.

Az angol király szállítói.
Különlegesség:
"KINGDOM BLEND"
az angol királynak Five o'clock teájából.

A walesi herceg szállítói.
AZ "U. K." TEA
rendkívül kiadós és illatos.

Főraktár: Vilkovszky és Tóth, Bilanovits P. és Tsa és Grosz Sománál.

MEGHIVÓ.

A Töketeremesi Takarékpénztár R.-t.

részvényesei

1912. évi január hó 30-án délután 4 órakor
az intézet helyiségében tartandó

II-ik évi

rendes közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Jelentés az üzleti évről.
2. Az 1911-iki üzleti év mérlegének megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
4. A felügyelő-bizottság megválasztása.
5. Egy igazgatósági tag eltávóztása és egy igazgatósági tag lemondása folytán két igazgatósági tag megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Töketeremes, 1912. január 10.

Az igazgatóság.

„Magánnyomozó detektívállalat”
Sátoraljaújhely, Rossuth Lajos-u. 49.

Elvállalja a legkényesebb megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat. Beszerez házassági információkat és azokat gyorsan és sikeresen intézi el a legnagyobb diszkrétció mellett.

Kiváló tisztelettel
Forgács Ferenc,
magánnyomozó-detektív.

Debreceni, zsirnakvaló szalonnát

a legjobb minőségben és legjutányosabb áron
MÓRICZ FERENCZ
hentesáru nagykereskedő cég
DEBRECZEN,
bármilyen kis mennyiségben is szállít.
32 éves cég. Árjegyzék ingyen.

Eladó szánka.

Egy csinos, egy ló után alkalmas szánka azonnal eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó

a **Széchenyi-téren** egy szép, erkélyes uri lakás fürdő szoba és mellékhelyiségekkel **május 1-re**

Bővebb értesítést ad

Rakovszky Sándor
ruhafestő
Bereséyi utca 5. sz.

Szőlő-oltványok,

szőlővesszők és **Gleditschia** (élőkerítésnek alkalmas) csemeték beszerzésére legmelegebben ajánlhatjuk a legjobb hírnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepét Bihardiószegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kérte: ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.
Számítalan elismerő levél.

A t. érdeklődők a telep megtekintésére szívesen láttatnak.

Igen szép vadászgyűjtemény,

mely fegyverek, álványok, öz és szarvas agancsokból áll, eladó. Cim: özv. **Pileszky Vilmosné** Czirókaófalú (Zemplén vm.)

Abbázia szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.
(Erzsébet-körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás hideg-meleg víz.
Szobaárak már 3 koronáért.
Figyelmes, előzékeny kiszolgálás.

SZILÁGYI és DISKANT

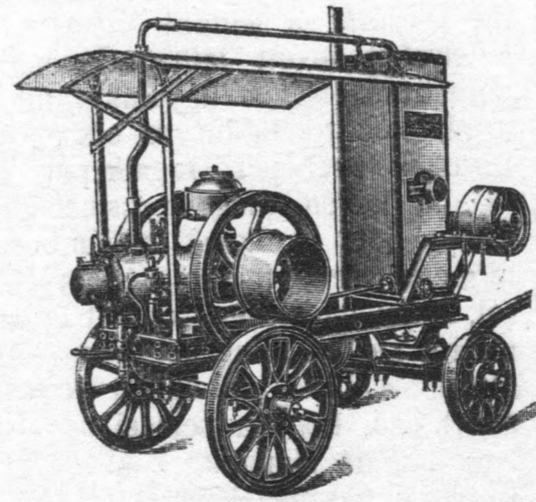
motor-, gépgyár- és malomépítészete

MISKOLCZON.

Hofherr és Schrantz, Clayton és Shuttleworth

budapesti gépgyárak képviselősege.

Ajánlja saját gyártmányu, legújabb rendszerű **nyersolajlocomobil és motorait** benzinmotorokat, szivógáz- és Diesel-motorokat mezőgazdasági és ipari célokra;

Hofherr és Schrantz Clayton és Schuttleworth **kitűnő cséplőgépeit, talajművelő eszközeit** és egyéb gazdasági gépeit Modern malomberendezéseket vám és félmagas őrlésre!

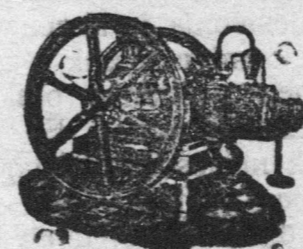
Eke és vetőgépkatrészek, **gőzekerészetek, gőzekeköttelek,** mindenféle gyártmányhoz azonnal szállítanak.

Személyes látogatások, munkafelvételek, költségvetések és tervek ingyen. Képviselők magas jutalék mellett kerestetnek!

„CLIMAX” NYERSOLAJMOTOR.

Legolcsóbb, legbiztosabb üzemelő. Versenyképes árak Elsőrangú minőség. Több ezer referencia.

Pénzt takarít meg!

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári főkelepe

Budapest, V/14. Szabadság-tér 17. (Tőzsdepalota.)
Telefonszám: 71-01. Sürgőnycim: „CLIMAX”

Meghívó.

A „Központi Takarékpénztár Részvénytársaság”

Sátoraljaujhelyben

1912. évi január hó 28-án d. u. 3 órakor

XVIII. évi

rendes közgyűlését

tartja az intézet helyiségében, melyre t. részvényeseit ezennel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az osztalék megállapítása s a nyereség felosztása tárgyában határozathozatal.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvényének megadása.
4. Három felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

Sátoraljaujhely, 1912. január hó 12-én.

Az igazgatóság.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés, valamint az évi zárszámadás nyolcz nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében kifüggesztetik.

Az alapszabályok 51. §-a szerint a közgyűlésen csak azon részvényes vehet részt, ki a közgyűlés megtartása előtt egy nappal saját nevére irt részvényt tesz le az intézetnél.

Faeladási hirdetmény.

A leleszi erdőgondnokság részéről ezennel közhirrét tétetik, miszerint a jászóvári Prépostság tulajdonát képező és a leleszi erdőgondnokság kezelésében levő, Ricsé község határában fekvő, Ricsé erdőségében 606 drb. 56000 korona becsértékű donga termelésre igen alkalmas tölgy, 305 drb. 28000 korona becsértékű műszaki czélokra kiválóan alkalmas kőris és 595 drb. 17000 korona becsértékű szilfatörzs a leleszi erdőgondnokság helyiségében 1912. évi január hó 31-ikén délelőtt 11 órakor kezdetét veendő nyilvános árveresen — fanemek szerint külön — el fog adatni.

A becsárnak 10%-a bánatpénzül az árverést vezető kezéhez leteendő.

Kellően felszerelt és az árverés megkezdése előtt benyújtott zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak.

A részletes árverési és kihasználási feltételek a leleszi prépostsági erdőgondnokságnál betekintheők

Nevezett erdőrészt a perbenyiki vasuti állomástól mintegy 15 km. távolságban fekszik.

Lelesz, (Zemplén megye) 1912. január 11.

Allender Frigyes,
erdőmérnök, főerdész.

Eladó szőlő.

Zemplén vármegyében, Királyhelmecezen lévő szőlőm eladó.

Értekezhetni lehet levélileg a tulajdonosnál Kassán, Rákóczi-körút 7. szám özv. Marosy Antalnénál.

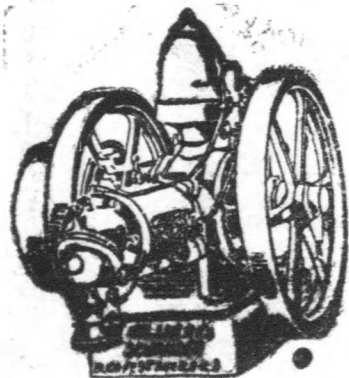
Feles kertész

kerestetik egy hold nagyságu kertbe, mely egyszersmind gyümölcsös is, a folyó 1912. évre.

Ajánlkozók február hó 8—10-ig alulirotnál értekezhetnek.

Winter Kamilló
nyug. erdész, Nagytoronján.

Nyersolaj-motor.

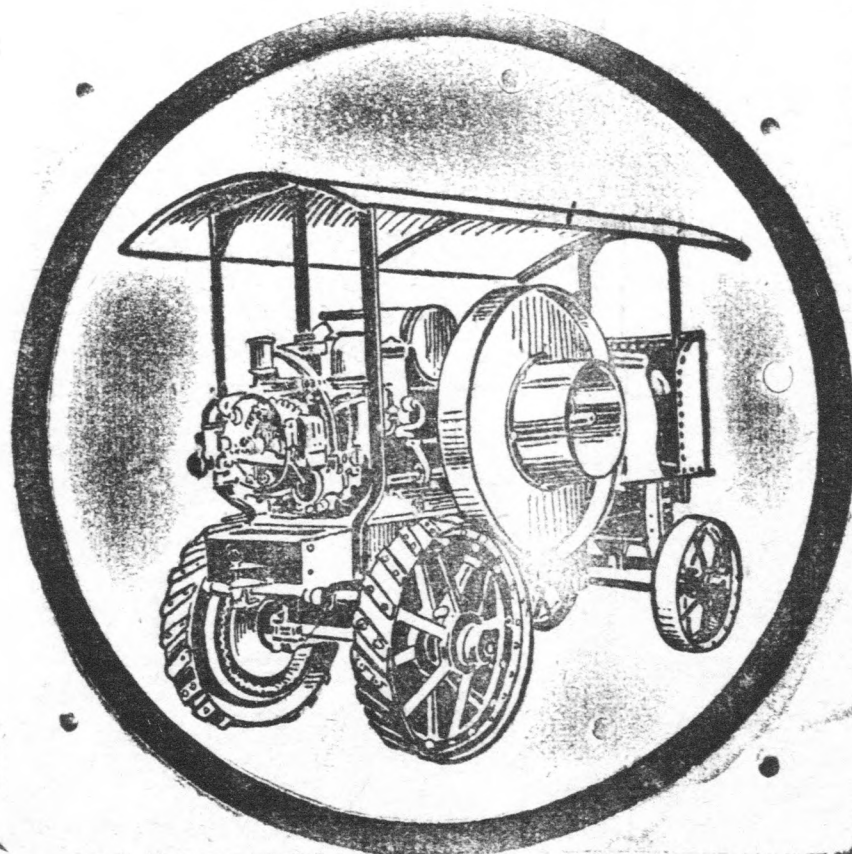

Kitűnik egyszerű kezelés, olcsó és biztos üzem által.

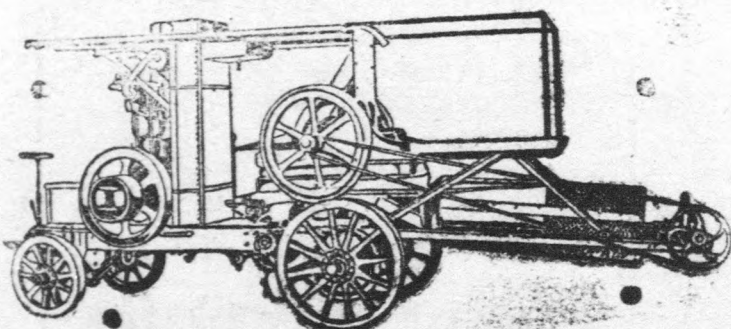
mert a legjobbak és legegyszerűbbek

Világhírűek

Magánjáró-motoraink

Magánjáró kötőrő

Kitűnik nagy vontatja és igen jól tör. Kitűnő gyártmány.

Mielőtt gépet vesz, nézze meg

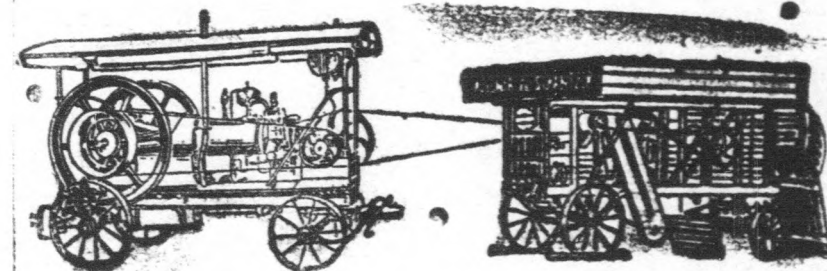
gépkiállításunkat

Kellner és Schanzer

Budapest, V., Kálmán-utca 14.

Megbízható ügynököket keresünk.

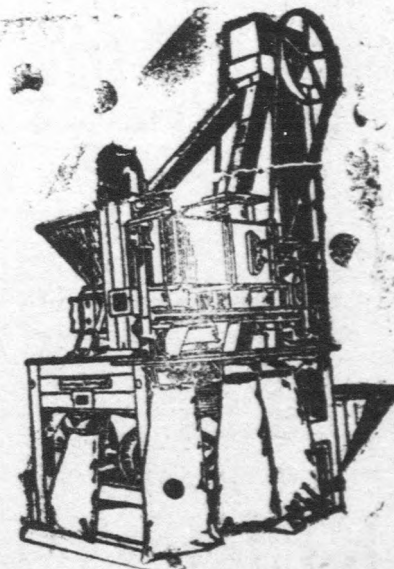
Gőz- és motor-cséplőkészletek

Elsőrendű gyártmány, üzeme olcsó, kezelése egyszerű.

mert a legolcsóbbak és üzemük biztos

szabadalmazott Malomjáró

igen czélszerűek, mert a malomjáróval együtt van sikizta szerkesztve. Kevés helyet foglal le, alkalmas finom lisztre s darálásra

Zéli sportkedvelők figyelmébe!

RODLIK

minden kivételben kaphatók gyári áron
WINDT JAKAB butorüzetében
 Sátoraljaujhely, Kazinczy-utca 3. szám.

Saját érdeke,

hogyan lehet legelősszpontosítsa szükségleteinek beszerzését egy czégnél, mert ez uton védi érdekeit legjobban.

- Előnyei:**
1. Nem kell ismeretlen czégekhez fordulnia.
 2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
 3. Állandó összeköttetésnél pontos és realis kiszolgálást biztosít magának.
 4. Állandó összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak elismert, előkelő czéget tiszteljen meg bizalmáva
 Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa részv.-társ.

Budapest, IV., Károly-körút 10. szám.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is.

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
2. Képek.
3. Bőröndök és bőröndárak.
4. Férfi fehérneműek.
5. Látószöveg.
6. Fényképezőgépek, felszerelések.
7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
8. Chinaezüstárak.
9. Csillár és petroleumlámpák.
10. Rézbutorok.
11. Szőnyegek.
12. Mindennemű hangszer.

Tuloldali 12 osztályunk összes cikkei elsőrangú minőségűek és minden osztály cikkeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kívánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Elvünk: Vevőkörünk megtartása, pontos kiszolgálás, méltányos árak révén.

Minden felvilágosítással szívesen szolgálunk.

MEGHIVÓ.

A Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár és Hitelegylet

t. cz. részvényesei tisztelettel meghívotnak

az 1912. évi február hó 4-én délután 3 órákor

az intézet saját helyiségében tartandó

XXXIX-ik

évi rendes közgyűlésre.

Tárgyalási sorrend:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. A felügyelő-bizottság évi jelentése.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása feletti határozat.
5. Az 1911. évi mérleg és osztalék feletti határozat.
6. A sorrend szerint kilépő 4 igazgatósági tag választása 6 évre és a lemondás folytán megüresedett 1 igazgatósági tag választása 3 évre.
7. Három rendes és két pót felügyelő-bizottsági tag választása.
8. Esetleges indítványok.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés, valamint az évi zárszámadás nyolc nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik.

A részvényesek figyelmeztetnek az alapszabályok következő szakaszára:

43-ik szakasz. A közgyűlésen részt venni óhajtó részvényesek tartoznak részvényeiket a szevényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés megkezdése előtt az intézet igazgatóságánál letéteményezni.

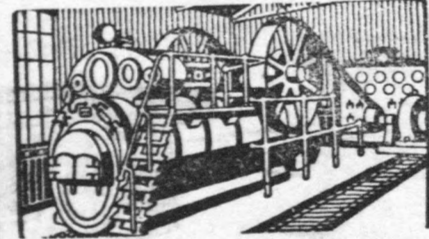
Kelt Sátoraljaujhely, 1912. évi január hó 4-én tartott igazgatósági ülésből.

Az igazgatóság.

Brüsszel és Buenos Aires 1910. 3 Grand Prix

Az eredeti Wolf szerkezetű

szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szelepmentes szabotossági vezényművel, 10-800 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóságuk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzem részére a legelőnyösebb erőforrást képezik.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

budapesti képviselőse: Boros Artur okl. gépészmérnök
 Rottenbiller u. 33.

Sszgyártás 760,000 lóerőn felül.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut bellen nincs job a
RÉTHY-féle
pemetefü-cukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára 60 fill. Mindenütt kapható

A legutóbbi időben az

Uradalmi polenai viz

üvegeihez és czimkéivel a megtevésztésig hű utánzatu nem természetes, hanem telített viz „Polenai“ elnevezés alatt kerül forgalomba!

Figyelmeztetni kívánjuk fogyasztó közönségünket, miszerint csakis az

Uradalmi polenai

felirattal ellátott üvegek tartalmazzák a természetes és általánosan kedvelt polenai ásványvizet, mig eltérő czimkéjű üveget — mint nem valódi Uradalmi polenait — viszszautasítani sziveskedjenek.

Vezérképviselőt és raktár:

Berkovits Hani kereskedőnél

Sátoraljaujhely (Vörösökör épület.)

SÉRVKÖTŐK

pneumatikus gummi pelottával a legököltebbek.

Kaskötők hőlgyek és urak részére minden altesti beégység és lógó has ellen.

Gummi görésér harisnyák.

Műlábakat és műkezeket amputáltak részére.

Zestegyenestítő járó- és támasztó gépeket.

Mű- és támasztó fűzőket.

Egyenestartókat ferdennöttek részére, valam. tartozó összes cikkeket készíti a technika legmodernebb

elvei szerint, legjutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. cs. és kir. szabad. sérvkötők és test-egyenestítő gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaheroeg-utca 17. vid.
 Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
 Alapítva 1878. Telefon 13-76

Készlet sok millió.
MILÉ-TELEP
 NAGYÖSZ.
 KÖZÉPEUROPA LEGNAGYOBB SZŐLŐISKOLAJA

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult küszvénnyel, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Miskolczi Asztalosok Butorcsarnok Szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

Telefon 238. sz. Főüzlet: Deák-utca 9. szám. Telefon 238. sz.

Kizárólag helybeli, szakképzett asztalosok és kárposok — bizottság által felülbírált — készítményeit tartja raktáron.

Állandó butorkiállítás

a Rosenberg Gyula és Testvére üzlete alatti helységben. Vételkötelezettség nélkül megtekinthető

== Irásbeli szavatosság az áru minőségéért. ==

Kassai Jelzálogbank Rt. Áruosztálya NAGYMIHÁLY.

Kényelmes lefizetés! Olcsó árak! Teljes szavatosság!

Mindennemű gazdasági és ipari gépek, benzinyersolaj- és szivó gázmotorok, cséplő-készletek, szalmakazalozók, eredeti ame-

rikai kéveköttő és marokrakó **arató**

gépek, fűkaszáló gépek,

szénagyűjtők, tárcsás

boronák, tolókere-

kes és kanalas

vetőgépek, ekék,

boronák, szecs kavágók,

répavágók, járgányok, minden

fajtájú **kőszén, kovácsszén és koks,**

elsőrendű **tűzifa, nyersolaj motorhajtásra,**

gép-, motor- és hengerolaj, kenőanyagok,

gépszij, zsákok és ponyvák és mindenféle gazdasági

cikkek és vetőmagvak, továbbá:

SZALONNA és MŰTRÁGYA

eladásával is foglalkozunk és zemplénmegyei kizárólagos képviselői vagyunk a

TERRENOL

szabadalmazott asbestcementpala elsőrangú tetőfedőanyagának.

Felvilágosítással és árajánlatokkal készséggel szolgál a

KASSAI JELZÁLOGBANK RT. ÁRUOSZTÁLYA

Nagy Mihály (Zemplén megye.)

Állandó nagy raktár!

Pontos kiszolgálás!

HIRDETMÉNY.

A zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank

részvényesei

a folyó 1912-ik évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor

Sátoraljaujhelyben, az intézet helyiségében tartandó

XLI. évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívatnak.

Tárgyak:

1. Közgyűlési elnök és jegyzőkönyv hitelesítők választása.
2. Az igazgatóságnak évi üzleti jelentése.
3. A felügyelő-bizottságnak jelentése.
4. Az 1911-ik évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kifizetése iránti határozat.
5. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény.
6. Sorrendben kilépő két igazgatósági tag helyének választás utjáni betöltése.

Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazottja által a közgyűlésen résztvenni kíván, felkérjük, hogy az alapszabályok 26. §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letétmenyezni sziveskedjék.

Kelt Sátoraljaujhelyben, 1912. évi január hó 4-én.

Az igazgatóság.

HIRDETMÉNY.

A Sátoraljaujhelyi Népbank

mint Takarékpénztár

az 1912. évi január hó 28-án délelőtt 11 órakor

az intézet saját helyiségében tartja meg

XLII. évi

rendes közgyűlését

melyre a részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
 2. Az 1911. évre vonatkozó zárszámadások előterjesztése.
 3. Az 1911. évi mérleg és osztalék feletti határozat.
 4. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény.
 5. Sorrendben kilépő három igazgatósági és egy felügyelő-bizottsági tag helyének választás utjánai betöltése.
- Sátoraljaujhely, 1912. évi január 11-én.

Az igazgatóság.

Wilhelm Henrik utóda

Nagy butorraktár. **BLUM GÉZA** Szőnyeg és függöny áruház.

SÁTORALJAUJHELY.

Teljes lakberendezések: ebédlő-, háló-, uri- és szalon- szobáknak dió-, tölgy-, bükk-, mahagoni- és palisander fából készült butorokból.

Vas- és rézbutor.

MŰVÉSZIES KIVITELŰ KERETES KÉPEK. heti részletfizetésre.

G Y E R M E K K O C S I K

legújabb és legfinomabb kivitelben.

Tojontáli, Szmina, Tilim és hollandi szőnyegek nagy raktára.

Csomózott szőnyegek készítését bármely színben és mérethben elvállalok.

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK

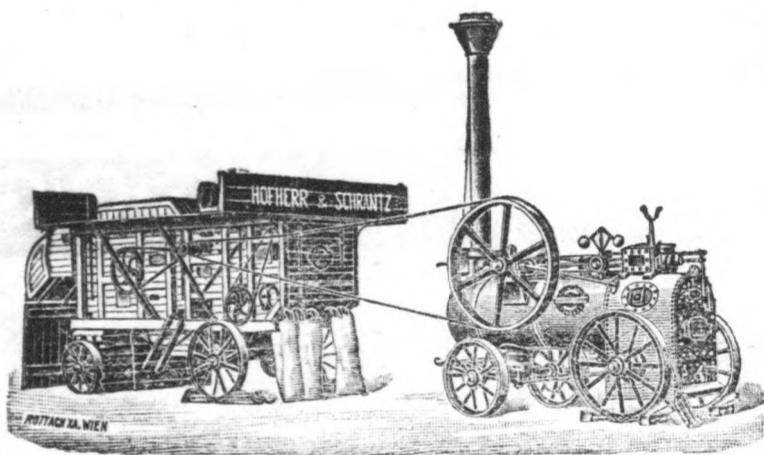
nagy választékban.

Applikált store, bonne-femme, vittáge

Dupla ágyteritők.

Asztalos és kárpitos műhelyemben bármely e szakba vágó munka készül.

Rajzok, tervek és költségvetéssel szívesen szolgálók.

DIÓSZEGHY PÁL és TÁRSA

SÁTORALJAUJHELY, Kazinczy-utca 4.

H O P H E R R É S S C H R A N T Z

BUDAPESTI GÉPGYÁR

ZEMPLÉN- ÉS ABAUJVÁRMEGYEI VEZÉRKÉPVISELETE.

Interurbán telefon szám 112.

Sürgőnyezim:

Diószeghyék

Sátoraljaujhely.

Interurbán telefon szám 112

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Van szerencsénk a tisztelt gazdaközönségnek szíves figyelmébe ajánlani, hogy az általunk képviselt kizárólag elsőrendű czégek gyártmányaiból állandóan nagy raktárt tartunk fenn.

A gazdaságban szükséges összes gazdasági gépeket és műszaki berendezéseket a legelőnyösebb feltételek mellett szállítjuk. Az általunk képviselt világhírű **HOPHERR és SCHRANTZ** budapesti gyárosok **3 év óta a motor-gyártással is foglalkoznak** és gyártmányaik mindenfelé a legteljesebb elismeréssel találkoznak.

Allandóan raktáron tartunk legfinomabb minőségű gépolajat, hengerolajat, Tovotekenőcsöt, kocsikenőcsöt. Nagy készletünk van zsákokban és ponyvákban. Szalonnát a legolcsóbb árban szállítunk s különös figyelmébe ajánljuk a t. gazdaközönségnek elsőrendű műtrágya készletünket.

Sikerült újabban megszerezni a **gróf Larisch-Mönnich-féle karvini szénbányáknak kizárólagos képviselőt Zemplén-, Ung-, Bereg- és Abaujtorna vármegyék területére** úgy, hogy cséplőgépek, gőzekék, mészégetők, homoktégla- és szeszgyárak, cukorgyárak, gőzmalmok, serfőzdék és minden ipari üzem részére a lehető legkedvezőbb feltételek mellett szállíthatjuk a

7900 kaloriás gf. Larisch-Mönnich-féle karvini szenet

mely darabos, koczka, dió és apró (akna) osztályozással kerül forgalomba s nagyon olcsó és sok megtakarítással jár.

Elsőrendű minőségű a kétszer mosott kovács szentünk is. A karvini darabos pirszén öntődei czélra, a koczka és dió I. pirszén házi fűtésre, a dió II. pirszén meg szivógázmotorok részére alkalmas nagyon. Szívesen szolgálunk elsőrendű porosz szalonkőszénnel is, melynek házi fűtésre alkalmas volta elismert és amelyet teljes waggonrakományokban szállítunk.

A gazdaközönség kényelmére legutóbb ponyvakölcsonzó osztályt rendeztünk be és módunkban áll, hogy ponyvakat a legkülönbözőbb nagyságban tartunk raktáron és azokat a t. vevőközönségünknek a legolcsóbb díjak mellett bocsátjuk rendelkezésére. Kérjük idevonatkozóan mielőbb a szíves előjegyzéseket, hogy a közönség a szükséges időre pontosan megkaphassa a kölcsönzendő ponyvakat.

